

Politimand gik under jorden

Under Første Verdenskrig kæmpede Theodor Hansen Hartung på tysk side. Under Anden Verdenskrig kæmpede han mod tyskerne. En sønderjydes erindringer er blevet udgivet med mere end 50 års forsinkelse.

ERINDRINGER

Kalundborg. Højers landbetjent Theodor Hansen Hartung satte sig i 1950'erne til skrivemaskinen for at skrive sine erindringer. Han nåede blot aldrig at få de 160 tætskrevne sider udgivet. I 1960 døde han pludselig i Frankrig på en campingtur på vej til Spanien - blot et par måneder efter, at han var blevet pensioneret fra politiet.

Men nu er hans kladder i et ringbind med over 50 års forsinkelse blevet til en rigtig bog. Theodor Hansen Hartungs grandnevø, Sven Petersen fra Kalundborg, har redigeret erindringerne og udsendt dem med titlen »En sønderjydes liv på godt og ondt«. Ringbindene er gået i arv fra generation til generation, og Sven Petersen har indsamlet billeder til bogen fra lokalarkiver i blandt andet

RESÜMEE

Polizist wechselte die Seiten

Während des Ersten Weltkriegs kämpfte Theodor Hansen auf der deutsche Seite. Während des Zweiten Weltkriegs kämpfte er gegen die Deutschen als Teil der dänischen Widerstandsbewegung.

Als die Deutschen die dänischen Polizisten inhaftierten, versuchte er, unerkannt zu bleiben und nahm an Sabotageakten gegen Eisenbahnen teil und war daran beteiligt, britische Waffen einzusammeln, die über Jylland abgeworfen wurden. Die Erinnerungen eines Mannes aus Sønderjylland sind mit mehr als 50 Jahren Verspätung veröffentlicht wurden.

Tønder og Højer, og Flensborg Avis har leveret avisudklip om Theodor Hansen Hartungs gøren og laden i årene som Højers markante landbetjent fra genforeningsåret 1920 frem til 1947.

Theodor Hansen Hartung var født

Theodor Hansen Hartungs erindringer rummer medrivende skildringer af hans deltagelse i Første Verdenskrig på både Øst- og Vestfronten, hvor han blev såret tre gange.

på en lille gård på Sottrup Mark i Bylderup Sogn mellem Tønder og Tinglev. I sine erindringer skriver han varmt om sin opvækst i en børnerig, dansksindet familie i den periode, da Sønderjylland var under tysk herredømme.

Hans voksenliv blev præget af de to verdenskrige. Han blev tvunget i skyttegravene som dansksindet tysk soldat under Første Verdenskrig og under sin indsats såret tre gange. I mellemkrigsårene var han dansksindet politimand i Højer, hvor en stor del af indbyggerne var tysksindede og var i den lille flække aktiv i byrådsarbejdet.

Under Anden Verdenskrig var han

aktiv modstandsmand. Da det danske politi blev interneret af tyskerne i september 1944, nåede han dog at gå under orden. Med tre falske og forskellige identitetskort lykkedes det ham at holde sig skjult for Gestapo rundt omkring i Midtjylland indtil befrielsen den 5. maj 1945.

Theodor Hansen Hartung var i denne periode aktiv i forbindelse med jernbanesabotager og britiske våbennedkastninger. Under retsopgøret efter krigen foretog Theodor Hansen Hartung indberetninger, som han blev pålagt fra centralt hold. Dette bragte ham dog i alvorlig miskredit i visse dele af lokalbefolkningen i Højer, og han blev derfor ad

omveje opfordret til at søge væk fra byen. I 1947 forlod han helt Sønderjylland og fik en stilling som landbetjent i Strib på Fyn.

»Theodor Hansen Hartung - En sønderjydes liv på godt og ondt« er indbundet og på 200 sider. Den kan købes for 200 kroner plus porto ved henvendelse til Forlaget Hartung i Kalundborg (telefon 50 92 66 45 - email: forlagethartung@yahoo.dk). Hvis man vil spare portoen, kan man købe bogen på museet »Mellem Slesvigs grænser« i Rens eller på Lokalarkivet for Gammel Tønder Kommune.

Hans Christian Davidsen
hcd@fla.d

Smuk arkitektur fra tysk tid

Forhallen i Museum Sønderjyllands hovedkontor i Haderslev fylder 100 år og vises frem for offentligheden eeter en omfattende renovering.

MUSEUM

Haderslev. Da Museum Sønderjylland blev dannet i 2006, flyttede museets sekretariat ind i de flotte herskabelige lokaler på Aastrupvej 48 i Haderslev. For knap to år siden gennemgik den gamle museumsbygning fra 1914 en større indvendig renovering, og ikke mindst fik de flotte malerier i forhallen en ordentlig omgang. Resultatet kan ses den 9. april klokken 14, når overinspektør Lennart S. Madsen og Museum Sønderjyllands bygningsansvarlig arkitekt Flemming Sørensen vil fortælle om malerierne og vise bygningen frem.

I 1905 blev museumsdirektør C.M. Lund (1869-1941) leder af Haderslev Museum. Igennem otte år kæmpede han for at få museet givet ordentlige bygningsmæssige rammer. Det lykkedes i 1913, da det daværende Haderslev Amt erhvervede en stor grund mellem Aastrupvej og Dalgade og finansierede opførelsen af en moderne museumsbygning samt et

frilandsmuseum. En arkitektkonkurrence om bygningen blev vundet af arkitekten Lorenz Heinrich Hartwig (1883-1946), der boede i Berlin, men var opvokset i Haderslev. Han tegnede museumsbygningen og forestod opførelsen i årene 1914 og 1915, altså i Første Verdenskrigs første år. Det er også ham, der har tegnet museumsbygningens forhal.

Det vides ikke, om han også havde noget at gøre med dekoreringen af væggene i forhallen. Derimod ved man, at museumsdirektør Lund var gode venner med kunstneren August Wilckens (1870-1939), der var født i Kabdrup nord for Haderslev og arbejdede efter sin uddannelse i Dresden både som kunstmaler og som kalkmalerirestaurator. Han boede både i Dresden og på Fanø, men kom ofte i Haderslev.

Et samarbejde mellem direktør Lund og Wilckens står bag motivvalget på de vægge i forhallen, som blev udført i årene 1916-17, kort før eller samtidig med, at han arbejdede i Starup Kirke. Motiverne afspejler datidens opfattelse af bronzealderens mytologi, stærkt blandet med Wilckens fascination at Det gamle Testaments historier, som det kommer til udtryk netop i malerier i Starup Kirke.

Ny Carlsbergfondet samt Museum Sønderjylland har betalt restaureringen. Konserveringsarbejdet med kalkmalerierne blev udført af Nordisk Konservering fra Rådvad

Der er gratis adgang til arrangementet.

hcd

Forhallens smukt svungne trappe med Wilkens malerier i toppen af billedet. (Foto: Merete Essenbæk)

Musikhaus Betrieb der Elb- philharmonie gesichert

Hamburg. Die Betriebskosten für den künstlerischen Betrieb der Elbphilharmonie sind unter Dach und Fach. Die Bürgerschaft verabschiedete mit großer Mehrheit den entsprechenden vom rot-grünen Senat vorgelegten Plan für das neue, fast 800 Millionen Euro teure Konzerthaus im Hafen.

Danach beträgt der jährliche Zuschuss sechs Millionen Euro. Einmalig fünf Millionen Euro gibt es, um das größere Angebot in der Anfangsphase finanzieren zu können, zehn Millionen Euro stehen für die Marketingkampagne zur Verfügung.

Die Elbphilharmonie wird nach jahrelangen Querelen und Bauverzögerungen voraussichtlich am 11. und 12. Januar 2017 eröffnet.

In den Zuschüssen nicht enthalten sind die Kosten für den Betrieb des Gebäudes selbst. Diese betragen bis 2037 rund 150 Millionen Euro. (dpa)